

POGOVOR / Sašo Jalšovec, direktor podjetja Mobinet

Vse več umetne inteligence

Andreja Podlogar

Za dovolj dobro uporabniško izkušnjo aplikacij na mobilnih telefonih, da postanejo zanimive za širši krog uporabnikov, sta potrebni dve glavni sestavini. Dovolj zmogljiva strojna oprema, ki jo ima uporabnik, ter dovolj kvalitetna in hitra internetna povezava. Oboje je v preteklem letu doseglo novo raven, s tem pa je omogočena še boljša in širša uporaba aplikacij oziroma mobilnih storitev, pravi sogovornik Sašo Jalšovec, odlični poznavalec trga sodobnega digitalnega sveta, direktor podjetja Mobinet in urednik revije Mobinet.

Zavedati se tudi moramo, da so lahko podatki, poslani v medmrežje, kadar koli kompromitirani, če seveda ne uporabljamo posebej varovanih kriptiranih povezav.

Katere so bile glavne novosti na področju mobilnih storitev, ki so zaznamovale minulo leto?

V mobilnih omrežjih postaja prenos podatkov vse hitrejši, predvsem pa vse dostopnejši. Večina operaterjev ponuja že v osnovnem paketu dovolj veliko količino prenosa, da je povprečno nezahtevnemu uporabniku dovolj, da mu ni treba več skrbeti glede dodatnih stroškov. To zagotovo bistveno vpliva na navade uporabnikov, saj ko odmisliš dodatne stroške, se naenkrat odpre nov svet možnosti. Avtomatsko se je povečala uporaba mobilnega dostopa do spleta tudi precej zadržanih uporabnikov. Cenovna politika prenosa podatkov v tujini pa je še dodatno vplivala na povečanje uporabe določenih storitev.

Druga glavna sestavina so zmogljivi pametni telefoni. Sedaj je večina mobilnikov že v osnovi tako imenovanih pametnih. Prednaložene aplikacije že skoraj vse po vrsti avtomatsko uporabljajo povezano s spletom. S prihodom tako imenova-

ne umetne inteligence, torej še bolj pametnih storitev, pa se še povečuje uporaba mobilnih dostopov. Večina pametnih storitev umetne inteligence je namreč stalno povezana z internetom, kjer išče podatke za reševanje nalog. Lep primer je avtomatsko prepoznavanje predmetov pri fotografiranju ali snemanju videa v realnem času, tudi vsi tako imenovani pametni pomočniki temeljijo na spletni povezavi. Vse večje uvajanje umetne inteligence je zagotovo ena pomembnejših novosti v lanskem letu.

Katere storitve so najpogostejše pri uporabi mobilnikov?

Pretklo leto so bile med mobilnimi storitvami zagotovo najbolj priljubljene aplikacije za družbena omrežja. Tudi na tem področju se stvari zelo hitro spreminjajo. Prihajajo vse novejšie rešitve, na primer facebook postaja že nekoliko zastarela kanal. Prednjačijo omrežja, ki temeljijo na posredovanju animacij in videosebin, snapchat, instagram in tako dalje. Med najbolj popularnimi aplikacijami se znajdejo tudi tiste za poslušanje glasbe in gledanje videoposnetkov in filmov. Sledijo aplikacije za vsakodnevno uporabo realnih storitev, kot je na primer rezervacijski sistem Booking ali Uber za taksi. Vse bolj se uporablja tudi aplikacija Google Maps. Ta tudi zaradi čnejšega mobilnega spletnega dostopa postaja zamenjava za druge navigacijske pripomočke. Je priločno orodje za navigacijo in obenem v realnem času prikazuje prometne zastoje ter vam avtomatsko izračunava čas poti.

Pomemben korak naprej je lani doživelo mobilno bančništvo, saj se vse več uporablja plačevanje z mobilnim telefonom. Seveda pa niti na mobilnih aparatih ne gre brez pasti za brezbržne uporabnike. Zlorab je namreč vse več.

Kako je z varnostjo pri mobilnih napravah?

Pomembne podatke in gesla imetje spravljene na varnem mestu. Naj gesla ne bodo shranjena na domačem zaslonu v mapi z imenom gesla. Dostopna gesla naj ne bodo kratka in sestavljena le iz nekaj števil. Zavedati se tudi moramo, da so podatki, poslani v medmrežje, lahko kadar koli kom-

Strokovnjak in poznavalec sodobne mobilne tehnologije Sašo Jalšovec, direktor podjetja Mobinet ☒ arhiv Mobineta

promitirani, če seveda ne uporabljamo posebej varovanih kriptiranih povezav.

Katere pa so največje novosti, ki so bile uvedene na področju varnosti v lanskem letu?

Težko bi izpostavil samo nekatere. Da nekaj postane bolj varno ali tudi nevarno, je po navadi posledica kupa različnih dejavnikov. Predvsem so večje korporacije, ki se ukvarjajo z bančništvom in trgovino, vse bolj aktivne na področju mobilnega bančništva. To pomeni vse večjo uporabo mobilnih plačilnih poti, a tudi povečanje s tem povezanega tveganja zlorab. Se pa tako vse bolj nadzoruje promet ter transakcije in rešuje probleme na najvišjih ravneh. To je na primer taka skupina dejavnikov, ki vpliva na splošno varnost v mobilnem poslovanju.

Kaj torej priporočate uporabnikom za večjo varnost na spletu?

Predvsem naj se uporabniki zavedajo potencialnih nevarnosti. Če se tega zavedamo, se lahko tudi prilagodimo in uporabljamo sodobne tehnologije na pravi način. Podatki, ki jih pošiljamo in puščamo

S prihodom tako imenovane umetne inteligence, torej še bolj pametnih storitev, se še povečuje uporaba mobilnih storitev umetne inteligence je namreč stalno povezana z internetom, kjer išče podatke za reševanje nalog.

na družbenih omrežjih, ustvarjajo sled o našem vsakodnevnem obnašanju. Pomemben podatek, ki ga potem lahko potencialni nepravilni izrabijo. Na žalost se tudi dogaja, da nekatere podatke, ki jih posredujemo prek tako imenovanih varnih omrežij, konča v analitičnih bazah podjetij, ki namenoma sledijo našim navadam. Težko se ubranimo vseh nevarnosti, a če zavedanje o njih lahko omeji marsikatero namerno zlorabo, saj se lahko celotna družba upre slabim praksam. ✕

VIRTUALNO MOBILNO OMREŽJE

Pri sodobni tehnologiji je pomembna personalizirana ponudba

Telekomunikacije so danes eno od najpomembnejših in hitrorastočih področij gospodarstva. Dobro razvite telekomunikacije pa so pogoj za učinkovito delovanje gospodarstva, njegov nadaljnji razvoj in vključevanje v mednarodne procese, pravi Andrej Boštjančič, direktor Softneta.

Podjetje Softnet je na slovenski trg vstopilo kot tretji ponudnik virtualnega mobilnega omrežja oziroma kot sedmi ponudnik mobilne telefonije in je edini specializirani ponudnik za podjetja na področju mobilne telefonije pri nas.

Število mobilnih operaterjev se bo v prihodnje zmanjšalo

»Podjetje, za katero opravljamo storitev, ima vso podporo na enem mestu in tako se jim ni treba ukvarjati s posameznimi operaterji v državah, kjer imajo pisarne. Za vso komunikacijsko infrastrukturo poskrbi en sam operater. Vsaka stranka oziroma podjetje ima skrbnika, na katerega se obrne v primeru težav, ne glede na to, v kateri državi oziroma pisarni se ta pojavja,« razloži direktor Softneta, ki je s svoj-

imi storitvami prisoten v 17 državah. Ponujajo personalizirane storitve, prilagojene potrebam podjetja, in se zavedajo, da je za podjetja nujno, da je operater, ki mu zagotavlja telefonske, fiksne in mobilne, podatkovne in glasovne storitve, prilagojen in hitro odziven. Kljub napovedim, da se bo število mobilnih operaterjev v prihodnje zmanjšalo, je Boštjančič prepričan, da je za pogumne vedno prostor. V Softnetu so zaokrožili ponudbo za podjetja in jim ponudili celostne telekomunikacijske storitve. Spremljajo razvoj sodobnih tehnologij in podpirajo novosti, ki jih s seboj prinese napredek.

Poslovanje bodo olajšale eSIM-kartice

Ena od novosti, ki bodo olajšale poslovanje, so tudi eSIM-kartice. »Prihod eSIM-kartice na trg sprejemamo in pozdravljamo. O njej smo že slišali pri drugih svetovnih operaterji, kot so AT & T, Sprint, Verizon Deutsche Telekom, T-mobile. To opcijo že ponujajo recimo tudi na Hrvaškem,« pravi Boštjančič in nadaljuje, da bo uvedba eSIM-kartice vsekakor poenostavila sklepanje naročniških razmerij in prehode med operaterji. »Uporabniki bodo lahko preprosto zamenjali svojega operaterja prek uporabniškega vmesnika mobilne naprave kjer koli in kadar koli.

Tako bodo imeli več svobode in izbire. »Tovrstna tehnologija je pri nas sprejeta z odprtimi rokami, saj bomo uvedbo takih in podobnih novosti tudi virtualni ponudniki mobilnih omrežij pri uporabnikih imeli enake možnosti kot 'telekomunikacijski veličani',« meni direktor Softneta, ki že 22. leto zagotavlja visokokakovostne glasovne, podatkovne in videostoritve, s

katerimi lahko podjetja nadzorujejo svoje stroške, poenostavijo IT-operacije in dosežejo boljše povezljivost.

Poenostavljeno delo za razvijalce aplikacij iz vse Evrope

Tudi v mobilni tehnologiji je vedno bolj aktualna hramba podatkov v oblaku. Vedno bolj razširjena storitev omogoča, da že-

lene podatke naložimo na oddaljene strežnike, s tem pa fizično nismo več omejeni zgolj na uporabo določenega računalnika ali mobilnega telefona, temveč lahko do informacij dostopamo in jih obdelujemo kjer koli. Bolj znana ponudnika teh storitev na Zahodu sta Amazon in Microsoft, v Aziji, predvsem na Kitajskem, pa sta to Alibaba Cloud in Tencent Cloud. Prvi predvsem zaradi svoje B2B-platforme, drugi pa zaradi svoje aplikacije WeChat. »Večina ponudnikov omogoča hiter in neposreden dostop do najetih strežniških vsebin prek svojih partnerjev telekomunikacijskih operaterjev,« je razložil Boštjančič. V Softnetu, ki ima v Sloveniji 18, po vsem svetu pa več kot 55 zaposlenih, kot prvi v Sloveniji omogočajo storitev neposrednega dostopa do vsebin na Kitajskem, tako imenovana Alibaba Cloud express in Tencent Direct Connect. »Mednarodni del spleta na Kitajskem je precej počasnejši kot drugje po svetu, del spleta pa je celo onemogočen. S temi storitvami lahko razvijalci aplikacij za kitajski in azijski trg dostopajo hitro do svojih vsebin in jih povezujejo s preostalimi deli svojih platform. V Sloveniji smo prvi operater, ki je začel ponujati to storitev, seveda pa ciljamo na razvijalce aplikacij iz vse Evrope,« pravi direktor Softneta Andrej Boštjančič. ✕

Andrej Boštjančič, direktor Softneta ☒ Barbara Reya